

SZABOLCS NÉMETH

Az internet szerepe a magyar mint idegen nyelv oktatásban

Abstract (The Role of the Internet in Teaching Hungarian as a Second Language).

Internet-based language teaching and e-learning are very popular topics nowadays. Many studies have been published on the subject, especially related to ESL. This article aims at describing internet-based resource materials that can be used in language class for learning and teaching Hungarian as a Second Language. It will present two websites specifically designed for learning Hungarian and different e-learning projects in order to discuss the basic differences between text-based and network-based language teaching/learning and the difference of methods applied in different projects.

Abstrakt (Rola Internetu w nauczaniu języka węgierskiego jako drugiego).

Barczo popularne obecnie zagadnienia to wspomagane internetowo nauczanie języka oraz e-learning. Opublikowano wiele artykułów na ten temat, zwłaszcza w odniesieniu do ESL (nauczania języka angielskiego jako drugiego). Celem artykułu jest opis materiałów internetowych, które mogą być wykorzystane na zajęciach nauczania języka węgierskiego jako drugiego. Autor przedstawia dwie strony internetowe zaprojektowane specjalnie z myślą o nauce języka węgierskiego oraz inne projekty e-learningowe. Celem tej prezentacji jest dyskusja na temat podstawowych różnic między nauczaniem języka z wykorzystaniem podręcznika a nauczaniem opartym na materiałach internetowych oraz na temat różnych metod zastosowanych w przywołanych projektach.

Bevezetés

Technikai eszközök alkalmazása az idegennyelv-oktatásban nem új keletű dolog. Már Robert Lado is külön fejezetet szentelt a nyelvtanításban használt, illetve használható technikai segédeszközöknek, sőt, egy kísérleti számítógépes „oktató masináról” („computer-based teaching machine”) is ír 1964-ben megjelent, a nyelvtanítás szakirodalmában alapvetőnek számító művében (Lado 1964). A technika azóta nagy mértékben fejlődött, minek következtében nem csak a nyelvtanítás, hanem az álta-

lános értelemben vett kommunikáció is átalakult. A korábbi évtizedekben az idegen nyelv-oktatásban kulcsszerepet játszó technikai berendezést, a nyelvi labort, valamint a diavetítőt, írásvetítőt felváltották az újabb technológiát használó, sok esetben hordozható audiovizuális eszközök, egyedül a magnetofon szerepel még, bár nemsokára az audiokazettákat is teljesen leváltja az audio CD, amely sokkal jobb minőséget garantál, s többféle eszközön is lejátszható. Ma a tanár – ha szerencsés helyzetben van, – megteheti, hogy hordozható számítógéppel érkezik az órára, s azt csatlakoztatja a tanteremben lévő kivetítőhöz vagy multimédiás berendezéshez.

Az utóbbi évtizedek egyik legnagyobb technikai vívmánya az internet, mely rohamos fejlődésének és elterjedésének köszönhetően ma már szinte minden háztartásban jelen van – legalábbis a fejlett országokban. 2006-ban a felhasználók száma a világon valamivel több, mint egymilliárd volt, szemben a tíz évvel korábbi 36 millióval (Kiss 2008). Az internet ilyen mértékű elterjedése az oktatás, azon belül a nyelvoktatás számára is új perspektívákat nyitott. Rengeteg eredeti anyag (szövegek, multimédiás fájlok) vált hozzáférhetővé mind a nyelvtanárok, mind a nyelvtanulók számára, számos interaktív honlap készült kifejezetten nyelvtanítási céllal, vagyis megjelentek azok az oktatási formák, melyeket általában e-tanulásnak (vagy e-learningnek) nevezünk. Ez az elnevezés tágabb értelemben minden olyan oktatási és tanulási formát magában foglal, melynek során valamilyen digitális médiumot használnak, szűkebb értelemben azonban hálózatba kötött számítógépek segítségével történő tanulási és tanítási folyamatot jelent. Egyes kutatók különbséget tesznek a webalapú nyelvtanulás/nyelvoktatás (*web-based language learning/teaching*), valamint az ún. számítógéppel támogatott nyelvtanulás (*computer assisted language learning*, röv. CALL) között (Chapelle 2000), mi az előbbit Kern és Warschauer nyomán az utóbbi egy fajtájának tekintjük (R. Kern, M. Warschauer 2000).

Azt már leszögeztük, hogy az idegennyelv-tanításban az internet mint a célnyelven hozzáférhető anyagok forrása, tárháza nagy mértékben segíti a tanár munkáját, különösen, ha az oktatás nem célnyelvi környezetben folyik (mint például a külföldi oktatóhelyeken működő magyar szakok esetében). D.M. Chun és J.L. Plass tanulmányukban ezenkívül a következő alapvető, a hagyományos oktatási anyagoktól eltérő sajátosságait említik a világhálónak: a kommunikáció – akár egyéni, akár csoportos – aszinkron és/vagy szinkron jellege (tehát az egyidejűség, ill. késleltetett reakció pl. chat használata vagy e-mailezés esetén) valamint az információ-hozzáférés nem lineáris, hanem többirányú jellemzője, amelyre a hipermédia, hipertext fogalmak utalnak (Chun, Plass 2000). Kérdés, hogy nyelvtanárként mit kezdhetünk ezekkel a jellemzőkkel, hogyan tudjuk az internet adta lehetőségeket kiaknázni, ugyanis – mint arra Klaus Brandl egy tanulmányában rámutatott –, bár az internetalapú nyelvoktatás kérdései rendkívül népszerűek, kevés empirikus tanulmány született arról, hogyan lehet az internet adta lehetőségeket hatékonyan kihasználni, valamint hogyan lehet az e-learninget integrálni egy adott tanmenetbe (Brandl 2002).

Az internet használata a magyar mint idegen nyelv oktatásban

A magyar nyelvet tanító tanár sokszor irigykedve pillant valamely indoeurópai „nagy” nyelvet oktató kollégájára, aki adott esetben a bőség zavarával küzd, amikor tankönyvek, tananyag-csomagok, oktatási segédanyagok közül kell választania. Bár az utóbbi néhány évben sokat javult a helyzet a magyar nyelv oktatásmódszertanával kapcsolatban a kiadványok terén – elindult a *THL2*, a magyar mint idegen nyelv tanításának módszertani folyóirata, megjelent Hegedűs Rita *Magyar nyelvtan*, Szili Katalin *Vezérkönyv a magyar grammatika tanításához* c. könyve, hogy csak néhány példát említsünk –, még így is sok esetben, különösen felsőbb szintű nyelvtanulói csoportoknál, hiányzik egy olyan segédanyag a nyelvtanításhoz, mely megkönnyítene bizonyos jelenségek megvilágítását – példaként említhetnénk egy gyakorisági szótár szükségességét. Segíthet-e az internet ilyen esetekben, megkönnyíti-e a tanár munkáját? Egyáltalán milyen lehetőségeket kínál a világháló a magyar nyelvet tanulni szándékozók számára, ill. az azt tanítóknak?

Az interneten található honlapok között meg kell különböztetnünk azokat, amelyeket kifejezetten a magyar nyelv oktatására terveztek, illetve azokat, amelyeket másodlagosan lehet felhasználni a tanítás során. A második csoport gyakorlatilag minden magyar nyelvű, a magyar kultúrával kapcsolatos információt tartalmazó weboldalt magában foglalja, legyen szó akár adatbázisról (például a Magyar Elektronikus Könyvtárról) vagy multimediális fájlokat megosztó oldalakról (pl. Youtube). Nyilvánvalóan az első csoportba tartozó oldalak száma kisebb, mint a másodikba tartozóké. Zsubori Andrea *Az internet mint a magyar nyelv tanulmányának lehetséges terepe* című tanulmányában részletesen elemzi szinte az összes internetes oldalt, amely a tanulmány megírásának idején (2005) elérhető volt (Zsubori 2005); mi ezekre részletesen nem térünk ki, annál is inkább, mert ezek a honlapok csak részben fedik le az oktatás területét, többségük valójában metainformációt tartalmaz a magyar nyelvről, nyelvi jelenségekről. A tanulmány megjelenése óta azonban létrejött két olyan weblap, amelyeket kimondottan a magyar nyelv oktatására terveztek.

Az E-magyarul internetes magyart tanító program

Az **E-magyarul** a budapesti Balassi Intézetben készült 2008/2009-ben a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karának közreműködésével, s a <http://nemzetpolitika.gov.hu/data/html/article3980.html> címen érhető el (Nádor et al. 2008). Az E-magyarul egy két nagy részből álló interaktív felülettel rendelkező e-tananyag, nyelvi kurzus kezdőknek – ez azt jelenti, hogy a „tanfolyam” A2-es szinten ér véget. Az alkotók szándéka szerint az E-magyarul önálló tanulásra is alkalmas, azonban biztosított a tanári segítségkérés lehetősége is. Maga a tananyag két nagyobb részből áll, a részek pedig tizenkét modulból épülnek fel. A modulok egymásra épülnek, különböző témákat, élethelyzeteket dolgoznak fel (mint pl. vásárlás,

család, stb.), azokon keresztül mutatják be a nyelvtani és kommunikációs formákat; csakúgy, mint egy hagyományos nyelvtanfolyam esetében a nyelvleckék. A feladatok, gyakorlatok a nyelvtanításban jól ismert alapkészségek fejlesztését tűzik ki célul, bár kétségtelen, hogy a beszéd (és az olvasás is, amennyiben nem csak globális szövegértést értünk alatta) tanításának a hatékonysága az e-learningnek ebben a formájában kérdéses lehet. Az E-magyarul felépítése, szerkezete a hagyományos, tankönyvalapú oktatásból indul ki, s a feladattípusok nagy része is hasonló a nyelvkönyvekben találhatóakhoz. Mégis mi akkor a lényegi eltérés, azon kívül, hogy a tananyag természetesen elektronikus formában van jelen? Hogyan használja ki az E-magyarul a számítógépes/internetes technológia adottságait (mint ahogy azt korábban említettük: egyebek között a hipertext/hipermédia előnyeit)?

Az egyik lényeges jellemzője az oldalknak, hogy a feladatok mindegyike egyidejűleg áll rendelkezésre a tanuló számára, tehát ő maga dönti el, hogy melyik gyakorlatot szeretné megoldani, szabadon böngészhet közöttük. Igaz, ez még nem lenne annyira újdonság, hiszen egy nyelvkönyvben is „előre lehet ugrani” a leckékben. Amit viszont nem lehet egy nyelvkönyvben megtenni, az a feladatok (akár korlátlan számú) ismételten történő megoldása. Az E-magyarulban ez lehetséges, hiszen a számítógépes technológiának köszönhetően a feladat megoldása „törlődik”, amikor ismételten hozzákezdünk. Hasonló módon a hanganyagok is újrajátszhatók, illetve egy adott ponton megállíthatók/újraindíthatók egy gombnyomás segítségével. Az audioanyagok esetében az is pozitívumként értékelendő, hogy a hangzó anyag írott szöveggé is megjelenik (vagy egyidejűleg az elhangzással vagy pedig késleltetve, a gyakorlat megoldása után – mintegy ellenőrzésképpen), így a diák számára hozzáférhetővé válik a szöveg, amivel azután hosszabb időn keresztül is foglalkozhat (kiszótárazhatja a szavakat, elmentheti a szöveget, stb.). Mivel internetes tanulás esetén nincs jelen a tanár, rendkívül fontos az ellenőrzés kérdésének a megoldása.

Az E-magyarul háromféle ellenőrzési módszert használ: szövegkiegészítéssel gyakorlatoknál a feladat elvégzése után a program megjeleníti a helyes megoldást külön sorban, így a tanuló összevetheti azt az általa beírt megoldással. A „kösd össze a képeket a szöveggel” típusú feladatok esetében a hibák számát jeleníti meg a program (anélkül azonban, hogy jelezné, mi volt a hiba), s végül a feleletválasztós tesztek esetében azonnal értékeli válaszukat – ha helyes, akkor zölddel emeli ki a választ, ha pedig helytelen, akkor pirossal, de egyidejűleg jelzi zölddel a helyes választ is. Az első módszer mindenképp hatékony, hiszen a diákot arra ösztönzi, hogy megnézze, és összevesse az általa beírt, valamint a gép által kiírt megoldást, így egyértelműen kiderül, mi volt a hiba: a formát nem sikerült megfelelően produkálni, vagy esetleg egy betűtípusról van „csak” szó? A második esetben már nem annyira lehet elégedett a diák, hiszen nem tudja meg konkrétan, mi is volt a hiba (bár igaz, hogy amikor „beillesztős” vagy „kösd össze...” típusú feladat van, akkor a program csak a jó megoldást fogadja el; vagyis ha be szeretnénk illeszteni egy képet vagy szövegrészt a nem megfelelő helyre, ezt nem tudjuk megtenni), s valamikor nem egyértelmű, mit ábrázol a kép, amelyet egy adott szöveghez kell társítani. S ez már átvezet egy másik problematikához, nevezetesen az utasítások megfogalmazásának kérdésköréhez.

A feladatokat bevezető utasításoknak egyértelműeknek kell lenniük, főként ha idegen nyelven adjuk meg őket, hiszen a diáknak pontosan kell tudnia, mi a teendő – különösen érvényes ez egy e-tananyag esetében, amikor nincs jelen a tanár. Az E-magyarul első részében az egyszerű magyar nyelvű szöveges utasításokon kívül szimbólumokat találunk, amelyek a feladat típusát hivatottak jelölni (pl. ha szöveg-hallgatás következik, akkor egy fület ábrázoló ikon jelenik meg, ha nyelvtani magyarázat, akkor egy § jel), a második részben csak szöveges utasítás található. A nyelvtani jelenségek bemutatása animált feliratokkal történik, képek és táblázatok segítségével, szöveges magyarázat nélkül. Ez arra utal, hogy a szerzők elsősorban a magyar nyelvről már bizonyos alapvető ismeretekkel rendelkező nyelvtanulóknak szánták az E-magyarult, hiszen magyarázat nélkül eléggé kérdéses, hogy például a világ másik végén egy monitor előtt ülő diák – aki akkor találkozik először a magyar nyelvvel – megértse a nyelvtani jelenségek működését.

Összegzésképpen elmondhatjuk, hogy az E-magyarul mint online nyelvtanulási program elsősorban a számítógépes (és internetes) technológiának azt a lehetőségét használja ki, mely az adatok egyidejűleg való szabad sorrendű hozzáférését, valamint többféle típusú fájl (kép, hang, szöveg) kombinálását és variálását teszi lehetővé. A nyelvi tartalom, a nyelvtani jelenségek tanítását és gyakoroltatását ugyanakkor a nyomtatott tankönyvalapú oktatásból veszi át, csak a „beviteli eszköz”, a számítógép jelenti az újdonságot, a módszer hagyományosnak mondható (szövegkiegészítés, párosítás, stb.).

A magyarora.com honlap a nyelvtanításban

A másik kifejezetten a magyar nyelv oktatására létrejött internetes oldal a **magyarora.com** (Szita et al.). Az E-magyarulhoz képest lényeges különbség, hogy itt nem online kell megoldania a tanulónak a feladatokat, hanem le kell tölteni és ki kell nyomtatnia őket (mindegyik feladathoz tartozik megoldás is). Az oldal magyar és angol nyelven egyaránt elérhető, a gyakorlatok egy részéhez angolul is megadják az utasításokat (például a csoportmunkához készített feladatlapon mindig szerepel angolul és magyarul az instrukció). A „munkalapok” között témák és szintek (kezdő, középhaladó és haladó) szerint is böngészhetünk, valamint találhatunk csoportmunkához készült feladatokat, illetve a jogi szaknyelv alapvető fogalmaival foglalkozó néhány feladatot is. A nyelvtani magyarázatok külön fájlokban, külön munkalapokon találhatóak, s az E-magyarullal ellentétben itt rövid magyar nyelvű magyarázó szöveg is kíséri a nyelvtani táblázatokat.

A munkalapokon kívül az oldalon egy másik nagyobb részt találunk „Olvasás/audio” címen. Ez a következő aloldalakat tartalmazza: „*Kiejtés, Könnyebb szövegek, Rövid cikkek, Újságcikkek, Irodalmi szövegek, Beszélt nyelv, Tények és anekdoták*”. A *Kiejtés* „menüpont” alatt található a magyar ábécé hangjai egy-egy szón keresztül bemutatva azt, hangzó anyaggal kiegészítve az írásképet. Ugyanitt bizonyos hangpárok (a ~ á, e ~ é, s ~ sz) közötti kiejtésbeli különbséget gyakoroltató feladatokat,

valamint rövid, játékos versikéket is találunk. A szöveg minden esetben „el is hangzik”, tehát mindegyik gyakorlathoz tartozik audiofájl. A *Könnyebb szövegek* rész vegyes témájú és műfajú rövid írásokat tartalmaz, részben a „Tematikus feladatok és szólisták”-ból válogatva – nincs egységes koncepció ebben a részben, néhány szöveg háromnyelvű (angol-német-francia) szólistával van kiegészítve, az egyik szöveghez pedig (Janikovszky Éva: *Velem mindig történik valami*) egy komplex nyelvtani gyakorlatsor is tartozik. A *Rövid cikkek* rész – mint az elnevezés is mutatja – újságcikkeket tartalmaz, s annyiban „kakuktkojás”, hogy a bevezetőben ötleteket adnak a nyelvtanulónak a szövegek feldolgozásával kapcsolatban, nem pedig kész feladatsorokat adnak meg. A fájlok szerkeszthető formátumban vannak (ellentétben a többivel, melyek pdf fájlok), s ez lehetővé teszi olyan műveletek elvégzését is, mint például bizonyos szavak/részek törlése, majd kinyomtatás utáni beírása (ahogy azt az egyik javaslatban olvashatjuk is). Gyakorlatilag itt jelenik meg a számítógépes szövegszerkesztésnek az a felhasználása, mely alapvetően megkülönbözteti azt a hagyományos, nyomtatott szövegektől. Az *Újságcikkek* rész abban tér el az előbbi cikkgyűjteménytől, hogy itt mindegyik szöveghez feladatsor is tartozik; ezek a feladatok a szövegértést ellenőrzik (pl. a szöveggel kapcsolatos állítások igaza/hamis voltának eldöntése, mondatátalakítások), valamint nyelvtani gyakorlatokat tartalmaznak (természetesen a cikkben előforduló szerkezeteket gyakoroltatják, mint pl. az összehasonlítás, melléknévfokozás). Ezek a gyakorlatok azonban egy nyelvkönyvben vagy munkafüzetben is előfordulhatnak, tehát nem interaktív, internethasználatot igénylő feladatokról van szó. Az *Irodalmi szövegek* hez kapcsolódó gyakorlatok szintén a fenti módszereket alkalmazzák. Nagyon jó megoldás viszont, hogy a szövegek sorai meg vannak számozva, s a margón megadják bizonyos szavak, kifejezések magyarázatát vagy szinonimáját. A *Beszélt nyelv* című kis részben pragmatikai elemeket gyakorolhat a nyelvtanuló, többek között a kérdés, preferenciák kifejezése, az egyetértés/elutasítás nyelvi kifejezésének néhány formáját sajátíthatja el kis szituációkon prezentálva használatukat. A bemutatást szövegkiegészítési feladatok követik. A *Tények és anekdoták* menüpont alatt a magyar kultúrával kapcsolatos rövid szövegeket találunk, feladatok nélkül.

Az ismertetett két internetes oldalról összességként elmondhatjuk, hogy bár megjelenési formájuk és használatuk egyértelműen számítógépes környezetre és internethasználatra alapszik, felépítésük, a nyelvi jelenségek, a grammatika, a nyelvhasználat bemutatása és a gyakorlattípusok egy hagyományos nyelvtanfolyam szerkezetét tükrözik.

Egy amerikai és egy magyar projekt tanulságai

Dorothy M. Chun és Jan L. Plass korábban idézett tanulmányukban bemutatnak egy *NetLearn* nevű e-learning projektet, amelyet a californiai Santa Barbara Egyetemen kezdtek el fejleszteni több mint tíz évvel ezelőtt (Chun, Plass 2000). A program másodéves németül tanuló diákok számára készült, s a hagyományostól eltérő módon próbálja meg kiaknázni a számítástechnika, illetve az internet adta lehetőségeket.

A projekt célja, hogy olyan, a valós életből vett szituációkba helyezze a nyelvtanulókat, ahol a partnerekkel együtt (akik egyrészt csoporttársak, másrészt pedig a célnyelvet anyanyelvként beszélő partnerek) kommunikálva kell összetett feladatokat megoldani. A modellált alapszituáció egy éves külföldi tanulmányút megszervezése az azzal járó adminisztráció, szállásfoglalás, oda-és visszaút elintézésével (különböző dokumentumok megírása, igénylése, információkérés, stb.). A projekt egy a diákoknak elküldött levéllel kezdődik, amelyben gratulálnak az eddig elért nyelvtudásukhoz, egyúttal meghívják őket egy európai egyetemi képzésen való részvételre. Ezt a levelet írott, valamint hangzó formában is közvetítik, vagyis a nyelvtanuló meg is hallgathatja azt (egy német anyanyelvű beszélő előadásában), a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket pedig ki is szótárazhatja, ugyanis a program felhasználó felületén található egy link online angol-német szótárhoz. Ezt követően a nyelvtanuló három feladatkategóriából választhat: 1. a külföldi egyetemmel való kapcsolatfelvétel, a tanuláshoz szükséges dolgok elintézése, 2. a szállással kapcsolatos teendők elvégzése, 3. az utazás megszervezése. Mindegyik feladatcsoporthoz különböző gyakorlatok társulnak; hallott/írott szöveg megértése, szövegalkotás, információkérés, partnerekkel való tárgyalás/egyezkedés. A szerzők fontosnak tartják hangsúlyozni, hogy a tanulók saját maguk választják ki az általuk legmegfelelőbbnek vélt kommunikációs formákat (chat, e-mail, videokonferencia, stb.) valamint ők maguk döntenek a konkrét feladatok elvégzésének sorrendjéről is. A hálózat (internet) segítségével tudnak kommunikálni egymással, illetve anyanyelvű partnerekkel, s információ megosztására is van lehetőség. A program felhasználói felületén különböző eszközök állnak a diákok rendelkezésére, melyek meghatározott kompetenciák fejlesztéshez kapcsolódnak. Ezek közül érdemes kiemelni a *netRecord*-ot, amely hangüzenetek felvételére és tárolására szolgál, valamint a *netPack*-et, mely egy jegyzetfüzethez hasonlítható, ahol a nyelvtanuló a feladattal kapcsolatos saját megjegyzéseit, összegyűjtött információit tárolhatja.

Láthatjuk tehát, hogy az e-learningnek ez a formája sokkal inkább különbözik a hagyományos nyelvtanítási módszerektől, mint az előzőekben bemutatott internetes oldalak oktatási formái. A nyelvtanulónak nagyobb szabadságot biztosít, ugyanakkor nagyobb önállóságot is követel. A gyakorlatok, feladatok megoldása során az olyan kommunikációs formák alkalmazása, mint pl. audio-vagy videokonferencia, hangposta üzenet rögzítése, fórumokon való részvétel (chat) olyan kommunikációs közeget teremt, amelyben a nyelvtanulónak azonnal, a partner megnyilatkozásaitól (kérdéseitől, válaszaitól) függően kell reagálnia. Az ilyen típusú gyakorlatok kiváló lehetőséget biztosítanak a tanuló pragmatikai kompetenciájának fejlesztésére.

Szerencsére hazai példa is akad az internetes nyelvtanulás hasonló formájára. 2006-ban készült el az MKI Tutorálási kézikönyv (Glóner et al. 2006), amely egy részletesen kidolgozott e-learning projekt angolul tanulók számára, kezdő és középhaladó szintű feladatokkal. A „tutorált” tanulást „irányított önálló tanulás”-ként határozzák meg, melynek „alapja a nagyfokú tanulói aktivitás” (Glóner et al. 2006: 4), s ahol a tanár, vagyis a „tutor” általában a tanulás akadályainak elhárításáról gondoskodik, illetőleg tanulócsoporthelyett sokkal inkább az egyes tanulók igényeihez igazodva nyújt segítséget.

A feladatok közül csak egyetlen példát ragadnánk ki, amely jól mutatja a különbséget a magyar mint idegen nyelv tanulása céljából létrehozott internetes oldalak és az önálló, kreatívabb tanulói aktivitást megkívánó program között. Az idézett feladatcsoport a kezdő szint egyik nagyobb témakörébe, a *Dátum és idő* fejezetbe illeszkedik, az azon belül szereplő öt feladatcsoport közé (ugyanis a tanulók öt csoportba vannak osztva). Az egész témakört egy a diákok által készített prezentáció (word vagy power point) zárja, melyet közös értékelés követ. Íme a feladatcsoport:

Napi program

1. feladat

Írja le egy hétköznapját naplószerűen, feltüntetve az időpontot reggeltől késő estig, és hogy általában mikor mit csinál!

2. feladat

Színesítse a fentieket az adott tevékenységekhez tartozó képekkel, fotókkal, esetleg vicces rajzokkal és írja le röviden, hogy melyik kép mit ábrázol!

3. feladat

Írjon egy párbeszédet, amelyben barátnőjét / barátját kérdezi ki napi rendjéről (mikor, mit szokott csinálni)!

4. feladat

Soroljon fel néhány olyan tevékenységet, amelyet szívesen végezne (Pl. munka helyett pihenés, másfajta munka, stb.), de esetleg nincs rá ideje. Keressen ezekhez is fotókat!

(Glóner et al. 2006)

Természetesen ezek a feladatok ugyanúgy képezhetnék egy hagyományos nyelvtanfolyam részét is, az újdonság egyrészt abban rejlik, hogy a feladat elvégzéséhez a számítógépet, az internetet kell használni (a tanárok linkeket is megadnak mind-egyik feladatcsoporthoz), másrészt pedig az értékelés, a tanulók közötti kommunikáció is részben az interneten keresztül valósul meg. Azt azonban mindenképp meg kell jegyeznünk, hogy az internetes oktatás ezen formájában – a feladatok jellegéből adódóan – az ellenőrzés és hibajavítás a tanár feladata (nem pedig az alkalmazott számítógépes programé), tehát az ő szerepe kulcsfontosságú.

Záró gondolatok

A kutatók és nyelvtanárok többsége egyetért abban, hogy az újabb technológiák, különösen a számítógép és az internet alkalmazása az idegennyelv-oktatásban manapság már szinte elengedhetetlen. Kétségtelen, hogy a technika fejlődése – ahogy azt tanulmányunk elején említettük – számos új, korábban ismeretlen lehetőséget nyújt az oktatás számára is. Az alapvető kérdés azonban az, hogy vajon mennyivel teszük hatékonyabbá a tanulási folyamatot ezek az újabb módszerek? Valóban jobban tudja-e

használni a nyelvet egy olyan diák, aki egy e-learning kurzus keretein belül sajátította azt el, szemben egy hagyományos nyelvtanfolyamot végzett tanulótársával? Ezekre a kérdésekre még nem tudunk pontos válaszokat adni, az e-tanfolyamok hatékony kiértékelése a jövő feladatai közé tartozik. A magyar mint idegen nyelv oktatásában egyelőre mindenképpen a hagyományos oktatási formák dominálnak, ennek okai elsősorban a tanárképzés sajátosságaiban (Kiss 2008), valamint egy e-learning projekt megvalósításához szükséges technikai feltételek (és természetesen azok finanszírozásának) hiányában keresendők.

BIBLIOGRÁFIA

- Brandl, Klaus 2002: Integrating Internet-based reading materials into the foreign language curriculum: from teacher-to-student-centered approaches. *Language Learning & Technology*, Vol. 6, No. 3, September 2002, 87–107.
- Chun, D. M. & Plass, J. L. 2000: Networked multimedia environments for second language acquisition. In: M. Warshauer & R. Kern (red.): *Network-based language teaching: Concepts and practice*. New York: Cambridge University Press, 151–170.
- Dorner Helga 2008: Autentikus e-mail kommunikáció az idegennyelv-tanítás és -tanulás során. *Új Pedagógiai Szemle*, 58/4, 40–49.
- Kiss Tamás 2008: Az internet használat visszatartó erői a nyelvoktatásban. *Pedagógusképzés*, 6(35), 2008/3, 117–128.
- Lado, Robert 1964: *Language Teaching. A Scientific Approach*. New York: McGraw-Hill, Inc., Preface, vii.
- Levy, Michael 1997: *Computer-Assisted Language Learning*. Oxford: Clarendon Press
- Nádor, Orsolya (et al.) 2009: <http://e-magyarul.hu/> [2011.].
- Scrivener, Jim 2005: *Learning Teaching. A guidebook for English language teachers*. Macmillan.